

Karácsonyi népszokások

Mi a különbség a misztériumjáték és a betlehemezés között? ▶ 3. oldal

A magyar cserkészek ünnepe

A 100 éves jubileum alkalmából a közeljövőben emlékkonferenciát tartanak ▶ 9. oldal

Ünnepvárás zenével, irodalommal

A Blackmore's Night lemezétől Dickens Karácsonyi énekéig ▶ 12-13. oldal

V. ÉVFOLYAM 12. SZÁM – 2012. DECEMBER – ÁRA: 150 FT

Emberi érzéseink

A karácsony, Jézus Krisztus születésének ünnepe erős emberi érzéseket hoz elő belőlünk, jókat és rosszakat egyaránt. Az egyik helyen a régóta egymáshoz sem szóló családtagok ilyenkor megbékélnének, másutt a régóta szeretetben élők váratlanul összevesznek. Az ünnepi hangulatot családi tragédiák árnyékolják be. Miközben feltárul előttünk, hogy milyen az Isten, megmutatjuk, hogy milyen is az ember.

E nap titokzatos és ellentmondásos módon nemcsak az isteni szeretet megjelenését tárja elénk, hanem felszínre hozza a világ hazug természetét és az emberi hitetlenséget is. A karácsonyi ünnepi szentmise evangéliuma a Fiúisten dicsőséges eljövételéről szól, ugyanakkor nem hallgat az emberi elutasításról sem. Ezt olvastuk többek között: „A világosság a sötétségben világit, de a sötétség nem fogadta be. ... Az Ige a világban volt, és a világ óálta lett, de a világ nem ismerte fel őt. A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be.” (Jn 1,5. 9-11)

A hitetlenség sok esetben minket is megbénít. A kételkedés sokszor minket is megkísért. A Megváltó születése új élet lehetőségét jelenti számunkra. Isten maga kínálja fel nekünk a lelki újjászületést. A bűnös élet homálya, sötétsége helyett az üdvösség világos útjára léphetünk. A Hit Évében szeretnénk jobban megérteni a megváltás titkát, s ebben sokat segíthet a karácsonyi ünnep.

Felismerem-e a betlehemi Gyermekben a világ Üdvözítőjét és Megváltómat?

[Horváth István Sándor]

Örömet és békét

Bizonyára sokan megfigyelték már, ha egy csecsemő érkezik egy közösségbe, ott azonnal megváltozik a hangulat. A felnőttek arcán kisimulnak a ráncok, a komor tekintetek barátságosabbá változnak, mindenki mosolyog és derűs lesz. Ennyit tesz egy gyermek születése! Nem ünneprontásként, de talán érdemes ennek kapcsán megkérdezni magunktól, hogy vajon nem azért van közöttünk olyan sok kedélybeteg és szomorú ember, mert kevés gyermek születik a családokba, és csak keveseknek, kevésszer van részük az élet miatti örömben?

Ha egy gyermek születésével kapcsolatos érzéseinkre gondolunk, akkor könnyen megértjük, mit jelent számunkra Jézus Krisztus születése. Ugyanis Istennek ez a módszere: az élet ajándékozásával örömet ébreszteni az emberek szívében. Minden gyermek, de különösen az Istengyermek születésével akar új értelmet, új örömet adni nekünk. Ha megértjük,

hogy általa maga Isten vett lakást köztünk, akkor öröm, béke és erő tölti el a szívünket. S ha még arra is gondolunk, hogy felnőtt korában mit tett értünk ez az Istengyermek, akkor nem kétséges, hogy határtalan öröm és hála költözik a szívünkbe. Mert ez már az örök élet és a megváltottság öröme.

Simeon jövendölése szerint, *ő sokak romlására és sokak feltámadására lesz Izraelben, jel lesz, amelynek ellene mondanak (Lk 2,34)*. E prófécia igaz voltához nem fér semmi kétség. Hiszen ma is sokan ellene mondanak Jézus Krisztusnak és az ő evangéliumának. Ezért nem is ismerhetik a hit örömét, amellyel így karácsonykor töltekezünk mi, keresztények. Viszont nekünk éppen az a feladatunk, hogy ebből az örömből, most a Hit Évében különös módon is, másoknak is juttassunk. Karácsony örömét és békéjét kívánom e sorok Olvasóinak és szeretteiknek!

[András püspök]

LITURGIA

Az imaórák liturgiája

Az imaórák története II.

A IV. századtól fontos változás indul meg a zsolozsma imádkozásában: két forma, a „székesegyházi” és „monasztikus” kezd kialakulni. Előbbire jellemző, hogy a közösség a püspök és a papok körül gyülekezik, rendszerint reggel és este. Imaóráikat alkalmanként vigiliák, éjszakai imaórák egészítették ki.

A „monasztikus” forma a szüntelen imádkozás eszméjére törekszik, és a zsolotárokat a Zsolotárok könyvében lévő sorrend szerint folyamatosan végzik, imaóránként rendszerint tizenkettőt. Pakhomiusz (†346), az egyiptomi szerzetesség egyik legmarkánsabb alakja, regulájában (szabályzatában) a szüntelen imát a szerzetesek kötelességévé teszi, függetlenül attól, hol tartózkodnak, vagy mit csinálnak. Emellett vannak még megszabott közös imák reggel, este és éjszaka. Nagy Szent Vazul, Baszileiosz (†379) regulája megemlíti a reggeli imát, a terciát (a nappal harmadik órájában mondott imát), a sextát (a hatodik órában mondott imát) és a nónát (a kilencedik órában mondott imát), egy imaórát a nap végére, egy másikat az éjszaka beköszöntére, egyet pedig éjjelre, és van még egy imaidő pirkadat előtt is.

Nyugaton Nursiai Szent Benedek (†547) volt az, aki az általa alapított kolostorok számára az imaóra első és részletekbe menő rendjét leírta, napi nyolc imaórában. Benedek azonban még bizonyos szabadságot biztosít azáltal, hogy nem feltétlenül ragaszkodik saját beosztásához, feltéve, hogy minden héten elimádkozzák mind a 150 zsolotárt.

A zsolozsmát tehát rendszerint közösen végezték. A zsolotárokat mindig úgy imádkozták és imádkozzák ma is, hogy a közösség két részre, kórusra oszlik. A zsolotár egyik versét az egyik, másik versét a másik kórus éneklí. Innen származik a kórusima kifejezés. A két kórus minden tagjának ún. kóruspadja, stalluma van. Minden stallumhoz térdeplő és felhajtható ülőrész tartozik. Ennek hátán egy kis támaszkodó polc van, hogy a hosszabb állás alatt támaszul szolgálhasson. **[Ipacs Bence]**

PÉLDAKÉP

Páli Szent Vince

Vince, aki 1584-ben született Ranquine-ben, kalandos életet mondhatott magénak. Szülei egyszerű parasztemberek voltak, akik fiukat anyagi okok miatt papnak szánták. Tizenöt évesen elkezdte tanulmányait, és még húszéves sem volt, amikor pappá szentelték. Szeretett volna jól jövedelmező álláshoz jutni. Egy toulouse-i nevelőintézet lelki igazgatását vállalta el, amely miatt végül adóságba keveredett, és két évre elmenekült.

1608-ban tért vissza Franciaországba, ahol IV. Henrik első feleségének udvari papja lett, és kapott egy ciszterci apátságot. Ebben az időben ismerkedett meg Bérulle-lel, aki aztán a legjobb barátja lett, és nem sokkal később megalakította oratóriumát. Befolyása alatt Vince lelkileg sokat fejlődött, és lassacskán feladta evilági vágyait, törekvéseit. Kinevezték plébánosnak, ahol kiválóan helyt állt, majd elhívták a híres grófi családhoz, Gondiékhoz nevelőnek és udvari papnak. Innen elszökött, újból plébános lett, és megalapította első szeretettársulatát.

A grófi család hamarosan rátalált, és visszatérésre bírták. A gróf, akit akkor neveztek ki a gályarabok parancsnokává, felkérte Vincét a rabok gondozására. Pár év múlva Vince a Gondi család birtokain élő szegényeket kezdte el látogatni. Ráébredt arra, hogy az embereknek nemcsak testi szükségleteik vannak, hanem óriási a lelki igényük is, ezért elkezdett népmisziókat tartani, amelyhez segítőtársakra volt szüksége. Ehhez az anyagi hátteret a Gondi család biztosította, és miután meghalt a grófnő, férje beállt Vince társulatába,

Páli Szent Vince
1581–1660

amelyet 1632-ben a Szent Lázár perjelségben alakított meg. A nevüket is innen kapták: lazaristák.

A fiatal szerzet szépen fejlődött, és Vince lelki gyermeke, Marillac Lujza segítségével megalapította a rend női ágát is, akiket Magyarországon irgalmas vagy vincés nővéreként ismertünk. A fiatal rendnek bőven akadt munkája, mert ebben az időben tombolt a harmincéves háború, amely óriási nyomort hagyott maga után. A segélyezésen túl Vince 1640-ben megalapította szeretetművét az árva és kitett gyerekek számára. Élete folyamán tizennégy szemináriumot alapított, és ő volt az, aki elindította az új szemináriumi képzést a kis- és nagyszemináriumok létrehozásával.

Szeretete és szigorú életmódja különös kisugárzó erővel hatott mindenkire. Sokan tisztelték és szerették, rengetegen kérték ki a tanácsát, és számtalan lelki gyermeke volt. Élete utolsó évében, 1660-ban fél éven keresztül magatehetetlenül feküdt az ágyában, tudata azonban tiszta maradt, és tanácsaival továbbra is segítette a hozzá fordulókat. **[Déri Péter]**

Karácsonyi népszokások

Karácsonyi misztériumjáték – betlehemezés vagy pásztorjáték. Valószínűleg a Martinus olvasói is többször jártak már Jézuska-váráson. December 24-én a Szombathelyi Egyházmegyében is több templomban várják a kisebb, illetve nagyobb gyermekeket, hogy együtt idézzék fel Jézus Krisztus születésének történetét. De vajon honnan ered és milyen hagyománya van ezeknek a szokásoknak? Mi a különbség a misztériumjáték és a betlehemezés között?

A misztérium szó eredete bizonytalan, jelentése titok, rejtély. A szót a vallásos színjátékok megnevezésére használták. A misztériumjáték angol és francia nyelvterületen a liturgikus drámákból alakult ki. Az első előadás a 14. századból maradt ránk. Hazánkban a középkori misztériumjátékban találjuk meg a gyökereit, ennek hagyományait pedig a kutatók a 19. században kezdték el keresni. A hagyomány szerint először a templomok előtt, majd a templomokban, egy külön erre a célra készített színpadon adták elő Jézus Krisztus születéstörténetét általában iskolás korú gyermekek. Ma már több településen művelődési házakban mutatják be a játékot, amelyben azt a történetet idézzük fel, amikor a három napkeleti bölcs, illetve az egyszerű emberek, azaz a pásztorok keresik fel a Kisdedet. A Jézuska-várás betanításában ma már leginkább a hitoktatóknak és a lelkipásztor-segítő munkatársaknak van a legnagyobb szerepe.

Misztériumjáték
a milejszegi templomban

A betlehemezés vagy pásztorjáték magyar népszokás, ma már kevesebbszer találkozunk vele, mint a Jézuska-várással. Karácsony előestjének délutánján a fiatalok elindulnak a faluban, hogy minden házba bebocsájtást kérjenek. Általában késő estig járják az utcákat. A betlehemezés keretében a gyermekek – kisebbek és nagyobbak egyaránt – egy kis betlehemet visznek magukkal, amely fából vagy papírból készül. Sok helyen hagyomány, hogy egy templomban helyezik el a szereplőket. Megtaláljuk a betlehemben a Szent Családot, a jászolt, a csillagot és az állatokat. A szereplők először engedélyt kérnek a háziaktól, hogy előadhassák a történetet. Ezt követően köszöntik a házban lakókat, majd előadják Jézus születésének történetét énekes, párbeszédes formában. Az előadás után minden háznál jutalomként megvendélik a szereplőket.

A hagyomány szerint a betlehemezés szokása Assisi Szent Ferenctől ered, aki egy alkalommal Greccióban eljátszatta a helyi lakosokkal és állataikkal Jézus születésének történetét. Ekkor más szerzetesársak is átvették a szokást, majd terjeszteni kezdték. Később az élő szereplőket agyag- vagy viaszszobrok váltották fel. Az első magyar szövegek a 17. századból maradtak fenn. A legrégebb ismert magyar nyelvű betlehemes játék szövege a váci egyházmegyei könyvtárból került elő. Ezt Liptay István ecsegi plébános jegyezte fel 1684 és 1694 között. Hazánkban két fajtája van a betlehemezésnek: az egyik, amelyet élő szereplők mutatnak be, a másik pedig, amikor bábokkal adják elő a pásztorjátékot, ezt bábtáncoltató betlehemezésnek is nevezik.

Rövid hírek

A kereszténység szilárd alapjára épülő Európa fontosságát hangsúlyozta Orbán Viktor miniszterelnök november 15-én a Parlamentben, ahol átadta a Magyar Érdemrend nagykeresztje kitüntetését Christoph Schönborn bíborosnak, bécsi érseknek. Áder János köztársasági elnök a közép-európai katolikus összefogás előmozdításáért, a Magyarország melletti határozott kiállásáért és Európa keresztény gyökereinek következetes védelméért adományozta a kitüntetést a bécsi érseknek.

Családreferens házaspárok, papok, szerzetesek részvételével szervezte hagyományos őszi találkozóját a Magyar Katolikus Családegylet – számol be az eseményről a Magyar Kurír. A XIX. Családkongresszus mottója: „Kelj fel, fogd a gyermeket és anyját...” Bodorkós Imre Jánosháza plébánosa és öt éve a Szombathelyi Egyházmegye családreferense az egyházmegye családpsztorációjáról beszélt az eseményen. Elmondta: egy civil házaspárból álló bizottság segíti munkáját, melynek tagsága az egyházmegye egészét lefedi.

Összefognának a jövőben az ausztriai szerzetesrendek média megjelenésük alakításában, hogy saját képet közvetítsenek a szerzetes Egyházzól. A közösségek egyszerűen szeretnék megmutatni, mi az ő látásmódjuk az evangélium és a rendi karizma meghatározásában.

Szimpoziumot tartottak az Egészségügyi dolgozók Lelkigondozása Pápai Tanácsának szervezésében a világ orvosai arról, hogyan lehet a kórház az evangelizáció színtere, milyen küldetése van az egészségügyi dolgozóknak. A programon a világ öt kontinenséről, több mint 60 országból 600 orvos és önkéntes vett részt.

Dr. Veres András megyéspüspök körlevele a Hit Évére

Főtisztelendő Paptestvérek, kedves Hívek!

A december 2-i vasárnapon újra beléptünk az adventi időbe. Ki-ki életkorának megfelelően vet számot azzal, hogy immár hány ilyen időszakot tudhat maga mögött. Vajon közülük mennyi bizonyult valóban kegyelmi időnek? A Szentatyánk, XVI. Benedek pápa által meghirdetett *Hit Évében* még tudatosabban vessük fel magunknak ezt a kérdést! Hiszen valószínűleg mindnyájunk közös tapasztalata, hogy a kegyelem nem mindig hat ránk azonos módon. Ennek csak egyetlen oka lehet: akaratunk készsége az isteni ajándékok befogadására. Ezért ebben az évben, ha lehet az eddigieknél is tudatosabban készülünk a hit szerzőjének (vö. Zsid 12,2), Jézus Krisztus születésének megünneplésére. Ő isteni volta ellenére azért lett emberré, hogy mi, emberek jobban megismerhessük Istent.

1. Szekularizált, elvallástalanodott világunkban olyan kultúra alakult ki körülöttünk, amelyből hiányzik Isten. Az emberek elveszítették Istent, mint értékrendjük alapját. Pedig Isten léte nem pusztán elméleti kérdés, hanem kiemelkedően gyakorlati következményei vannak az egész emberi életre vonatkozóan. Ugyanis Isten létével kapcsolatban senki sem maradhat közömbös. Isten létére csak igen-t, vagy nem-et mondhatunk, s e válasz életünket meghatározó következményei elől nem térhetünk ki. Szent Ágoston szerint Istent csak az tagadja, aki örülne, ha Isten nem lenne.

Mai világunkban a hasznosság elve minden szinten legyőzni látszik az ember erkölcsi lényét. Az egyik oldalon áll az ember Isten felé való természetes vágyakozása, a másik oldalon pedig ott áll az élvezeti cikkek reklámok által

mesterségesen felajzott vonzása. Sajnos, sokaknál az Isten utáni vonzódást maga alá temeti a múltó javak élvezetének és birtoklásának vágya.

Viszont senki sem képes teljesen elzárkózni Isten elől. Igaz, az ember csupán önmaga erejéből nem képes áthidalni azt a mélységet, amely közte és Isten között tátong, de ha elindul Isten megkeresésére, rá fog találni, mert Isten közelebb van hozzá, mint gondolná. Valahogy úgy, ahogy József Attila írta: *Az Isten itt állt a hátam mögött, s én megkerültem érte a világot.* Ezért bátorította Pascal is kétkedő barátját: *A hit ostobaságával indulj el, és el fogsz jutni a megismerésre. Isten maga kezdeményezte a kapcsolatteremtést az emberrel, amikor elküldte hozzánk a Fiát, Jézust. De a hit ostobaságára mindjárt a kezdetnél szükség volt, hogy a betlehemi jászolban fekvő gyermekben felismerjük a világ megváltóját. Biztosan állíthatjuk, hogy a hit nagyon halovány fénye is elegendő Isten felismeréséhez és életünk átalakításához.* Miként Csánád Béla pap-költő írta egyik versében: *Holdas éji réten / ballagok magam. / Ki magára gondol, / mindig maga van. / Csillagok a fűben: / jánosbogarak. / Ennyi fény elég, hogy / megtaláljalak.* Igaz, sokaknak ez a picinyke eligazító fény is hiányzik!

2. Korunk szekuláris kultúrája, az Isten létében való kétkedés és a nagy tömegek haszonelvű gondolkodása kétség nélkül súlyos problémát jelentenek, de még nagyobb baj az, hogy ez a világlátás nem áll meg a templom küszöbénél. Sajnos, mélyen átjárja és megzavarja a keresztények gondolkodását, és nagyban befolyásolja a hívők viselkedését is. Egyfajta felszínességhez, a hit szerinti élet kiüresedéséhez és a vallásos magatartás gyengüléséhez vezet. Az emberek válogatnak a hitigazságok között, a maguk felfogása szerint gyártanak vallást és erkölcsi rendszert. Az individualizmus, énközpon-

túság oly módon átjárja a gondolkodást és a magatartást, hogy az egyén minden cselekedetének középpontja önmaga lesz, ezért nincs szüksége Istenre. Egy ilyen kultúrában a hit átadása rendkívül nehezé válik. Napjainkra a szekularizáció átjárta az egész társadalmat. Korábban megfigyelhető volt, hogy akik számára a vallási élet alapja már nem az Istenbe vetett hit volt, de a keresztény értékrendet fontosnak tartották, kitartottak a vallási hagyományok mellett is. Mára ők is hitet és értékrendet veszített emberekké váltak.

Tényszerűen meg kell állapítanunk, a keresztény vallás krízise a hit kríziséből ered. Sok megkeresztelt ember életében, sőt még a vallásos emberek életében is, a hitnek semmiféle hatása sincs a mindennapi életben. Ma ebben mutatkozik meg leginkább az elvallástalanodás. Éppen ezért nagy hangsúlyt kell fektetnünk a felnőtt korú emberek oktatására és a megkeresztelt, de nem vallásosan élő felnőttek újra evangelizálására. A legtöbb esetben ők nem kaptak keresztény nevelést a családban.

A keresztény nevelés vonatkozásában óriási küldetése van a katolikus iskoláknak, ahol még a család vallás nélküli nevelése ellenére is lehetőség nyílik a keresztény világlátás kialakítására, és a hitre való felkészítésre. Mert hitet ugyan senkinek sem tudunk adni – hiszen a hit Isten ajándéka –, de ezen ajándék elfogadására fel tudjuk készíteni a gyermeket. Az iskolában, ha az igazi keresztény közösségként él, megvalósulhat a hitátadás egyik legfontosabb sajátossága, a személyesség, vagyis a személytől személynek való átadása. A tanítás, a beszélgetések és a példaadás által el lehet vezetni a gyermeket Jézushoz.

Nem kétséges, hogy a hit kapuján ott lépnek be az Isten után vágyódók, ahol a közösség hite élő, ahol a keresők látják az Istennel és az emberekkel megélt

szeretközösséget. Jézus ma is, mint egykor, szeretetével magához tudja vonzani az embereket. Ezért a hitre való vezetés, a megélt szeretet által minden keresztény közösségnek és a közösség minden egyes tagjának közös felelőssége. A hit ugyanis a kapott szeretet tapasztalatából növekszik, akkor, ha a kegyelem és öröm tapasztalatával közlik (PF 7). Ezért vallásos életünket és a hitről szóló tanúságtételünket át kell hatnia az öröm és a hála érzésnek!

3. A Hit Évét meghirdető apostoli levelében a Szentatya az alábbi felhívással fordult a keresztény közösségekhez: A szerzetes- és plébániai közösségek, minden régi és új egyházi közösség találjon módot arra, hogy ebben az évben nyilvánosan vallja meg a Krédót (PF 8). Ennek sokféle módja lehetséges, ezért kérem, hogy az egyes közösségek keressék meg ennek a saját helyzetükhöz mért legmegfelelőbb módját. Viszont szeretném, ha egyházmegyénk egész területén egy közös formáját is megvalósítanánk a hitvallásnak. Elődeink nagyon sok helyen állítottak útszéli keresztet, hogy akik arra járnak, azokat emlékeztesse Krisztus minden embert megváltó szeretetére. Ez egyfajta hitvallás volt a részükről, de egy-

ben az evangelizációnak is egyik hatásos eszköze. Ezeket az útszéli keresztet az idő vasfoga eléggé kikezdte. Úgy, ahogy a hitünket is...! Ezért arra kérem a plébániai közösségeket, hogy a területükön lévő útszéli keresztet az év folyamán újítsák fel, hogy azok újra az élő hit tanúi legyenek a világ felé. Emlékezzünk Jézus Nikodémushoz intézett szavaira: *Amint Mózes föl-emelte a kígyót a pusztában, úgy fogják felemelni az Emberfát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen (Jn 3,14-15)*. Akik tehát jártukban-kel-tükben ezekre a keresztre hittel tekintenek, azoknak ezek a kereszt nemcsak az üdvösség jelei, hanem eszközei is lehetnek.

Továbbá arra kérem a kedves Testvéreket, hogy fogadjuk meg Szentatyánk másik buzdítását is. A Hitvallás legyen mindennapi imádságunk része! Keresztény elődeink is azért imádkozták el mindennap a Hiszekegyet, hogy szemük előtt tartsák a hitigazságokat, és azokról napról napra elmélkedjenek.

Végül, kedves Testvérek, arra szeretnélek emlékeztetni mindnyájukat, amit Pál apostol írt a Rómaiaknak: *a hit hallásból fakad (Róm 10,17)*. *(De) hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha nincs, aki hirdesse (Róm 10,14)?* Mindnyájan tudja-

tok, hogy ebben az évben több fiatal papunk is meghalt. Talán az is közismert, hogy mindössze hét kispapunk készül az Egyházmegye szolgálatára. Ezek a tények arra készítetnek, hogy még jobban bízva az isteni gondviselésben és az imádság erejében, arra hívjam a Paptestvéreket és a Híveket, hogy advent első péntekén, december 7-én szigorú böjttel egybekötött könyörgő napot tartsunk papjainkért és új papi hivatásokért. Bízom benne, hogy Egyházmegyénk felnőtt hívei szívesen csatlakoznak ehhez a kezdeményezéshez, és általa új hivatásokat tudunk kiesdeni a legfőbb pásztortól, Jézus Krisztustól. Ugyanis ő biztatott bennünket: *Kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek (Mt 7,7)*!

Ebben a meghallgatásban bízva kérjünk új papi hivatásokat Egyházmegyénk számára.

Kedves Testvérek! Kívánom, hogy a Hit Éve szolgálja Egyházmegyénkben is a hit megerősödését gyermekben és felnőttben egyaránt! A lelkipásztorok és a hívek tanúságtétele vezessen sokakat Istenhez, az élet és a kegyelem forrásához! A Szűzanya példája és közbenjárása segítsen mindnyájunkat Isten akaratának készséges és alázatos szolgálatára!

„... az útszéli keresztet az idő vasfoga eléggé kikezdte. Úgy, ahogy a hitünket is...! Ezért arra kérem a plébániai közösségeket, hogy a területükön lévő útszéli keresztet az év folyamán újítsák fel, hogy azok újra az élő hit tanúi legyenek a világ felé.”

Istent dicsérni a legkisebbekkel is

▲ Ovis misére hívták a legkisebbeket október 9-én Becsehelyen. Gábor atya közvetlen szavai közelebb vitték a kicsiket Jézushoz. A szentmise után a közösségi házban gyűltünk össze agapéra, beszélgetésre, játékra. **[Némethné Simon Klára]**

▼ Orbán István kanonok, esperesplébános a lampionos felvonulást követő szentmisében a Szentírást magyarázva párhuzamot vont tours-i Szent Márton és Sárvár vértanú plébánosa, Abai Imre hitélete között. **[Dr. Szalainé Horváth Judit]**

Sárvári Szent Márton megemlékezés

Rendhagyó projektnap Kőszegen

▲ A kőszegi Árpád-házi Szent Margit Óvoda és Általános Iskola harmadik évfolyamos tanulói érdekes feladatokkal és meglepetésekkel teli projektnappal készültek a Szent Márton ünnepre. **[Tóth Krisztina Veronika]**

▼ A november 13-i fatimai este vendége Zakó Jenő nemesbódi plébános volt, aki Molnár János atyával mutatott be szentmisét. Jenő atya homíliájában kiemelte, hogy életünkben próbáljuk a Szűzanya egyszerű életét követni. **[Geosits Péter]**

Fatimai este Szentkirályon

Kriptamegáldás a Szent Márton-templomban

A szombathelyi Szent Márton-templomban immár befejeződtek a domonos atyák kriptájának felújítási munkálatai. A kriptát november 2-án Barna Máté OP vikárius atya áldotta meg. **[Dr. Sóti Lászlóné]**

Az Őrségbe érkezett a feltámadási menet

A szlovéniai Radamoson élő magyar hívek november 4-én az őriszentpéteri plébániára hozták a korábban a csíksomlyói búcsúról Sopronba visszaérkező, összmagyarságot jelképező keresztet. **[Fehér Józsefné]**

Szent Márton ünnepe Zalaegerszegen

A Mindszenty iskola alsós diákjai lampionokkal, énekelve vonultak az iskola kápolnájába, hogy felelevenítsék Pannónia híres szentjének életútját, és közösen imádkozzanak közbenjárásáért. **[Kocsis Zsuzsanna]**

Családi napok az egyházmegyében

A közelmúltban a Szombathelyi Egyházmegye támogatásával, pályázat keretében és a helyi plébánosok részvételével rendeztek családoknak szóló délutánokat az egyházmegye számos településén, így Ölbőn, Rábapatyon, Bobán, Káldon, Vashosszúfalun és Jánosházán is. A rendezvények fő célkitűzése az volt, hogy a vidéken élő lakosság számára különböző programok segítségével rávilágítsanak a családok összefogásában, együttműködésében rejlő erőre. A rendezvényeken nagyrészt százötven feletti létszámban vett részt a lakosság. A gyerekeket korosztályos programok, például kézműves foglalkozások várták, míg a felnőttek szakemberektől kaphattak értékes életvezetési tanácsokat. A települések fejlődése szempontjából fontos a hasonló problémákkal küzdő családok összefogása, együttműködése, közös stratégiák kialakítása a gyermeknevelés, fiatalok védelme, idősök gondozása területén, valamint a helyi hagyományok ápolása, továbbvitele – hangsúlyozta valamennyi előadó.

[Csuti-Mátyás Zsófia]

Programajánló

december 15. (szombat) 20 óra Esti zarándoklat Brenner János atya boldoggá avatásáért (Szentgotthárd-Rábakethely, Mindenszentek-templom) • **december 27 – január 2. (csütörtök–vasárnap)** Taizéi találkozó (Róma) • **december 29. (csütörtök) 18 óra** Mindszenty engesztelő imanap (Csehimindszent, Mindenszentek-templom)

Sorsközösség vállalására tanít minket Szent Márton példája

A péntek esti vesperást és lampionos felvonulást követően november 10-én, szombaton délelőtt 10 órakor ünnepi szentmisével tisztelegtek egyházmegyénk védőszentje, tours-i Szent Márton előtt a Sarlós Boldogasszony székesegyházban. Az ünnepi szentmisét dr. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát-püspök mutatta be egyházmegyénk főpásztorával, dr. Veres Andrással, dr. Konkoly István nyugalmazott megyéspüspökkel és egyházmegyénk papságával.

A keresztény ünnep olyan, mint egy oázis – kezdte prédikációját Várszegi Asztrik püspök. Az oda betérő zarándok felüdül, erőre kap, majd folytathatja vándorútját. XVI. Benedek pápa evangelizációval és hittel kapcsolatos gondolatainak üzenete is hasonló ehhez: a keresztények találjanak hitük forrására, merítsenek belőle, hogy aztán örömmel tudjanak róla tanúságot ten-

ni mások előtt is. Csodatévő szentünk, Szent Márton segítsen bennünket ebben az útkeresésben, aki a császár katonájából lett Krisztus katonája, s csak Krisztusnak akart szolgálni – hangzott el a homília bevezetőjében.

Szent Márton életpéldájának egyik üzenete a szeretetközösség. Márton ugyanis szeretetközösségben élt katonáival, teljes sorsközösséget vállalt velük, bűneikben azonban nem osztozott, viszont segítette őket, gondoskodott rólunk. Mit üzen nekünk ma Szent Márton példája? Először is azt, hogy józanul, alázatosan gondolkodjunk magunkról, és – bár kevesen vagyunk – vágyjunk megosztani embertársainkkal Jézus szeretetét, az örömhírt. Márton püspökhöz hasonlóan nekünk is meg kell tanulnunk sorsközösséget vállalni honfitársainkkal, meg kell szabadulnunk az előítéleteinktől, és alázattal, Jézus Krisztus lábmosó szeretetével fordulnunk embertársaink felé.

Püspök atya felhívta a figyelmet arra, hogy országunk lakóit 1945-től próbálják elszakítani Istentől, az Egyháztól, az embereket próbálják megfosztani lelkiismeretüktől, belső szabadságuktól. Ilyen körülmények között tisztáznunk kell magunkban, kik vagyunk mi? Miként, hogyan tartozunk Krisztus Egyházához? – hangsúlyozta a főpásztor. – Ha ezekre a kérdésekre választ találunk, és tudatosan, hívőként élünk, akkor Márton püspök szeretetével tudunk fordulni nem hívő embertársaink felé is. Túlzó moralitás nélkül forduljunk mások felé – hiszen ezzel nem adjuk fel hitünket, meggyőződésünket –, ne kérdezzünk, hanem szolgáljunk, tapintatos szeretettel keressünk, ahogy azt Márton is tette.

A szentmise a Szent Márton-oltár előtti imádsággal és püspöki áldással zárult. A szentmise zenei szolgálatát a Werner Kórus végezte dr. Pem László atya vezetésével. **[Csuti-Mátyás Zsófia]**

100 éves a Magyar Cserkészszövetség

Az angol katonatiszt, Lord Baden-Powel által vezetett első cserkész-táborot követően alig öt évvel, valamint alig négy évvel a szintén Baden-Powel tollából megjelenő, a mozgalom alapvetését megfogalmazó világhírű munka a *Scouting for boys*, azaz *Cserkészlet fiúknak* című mű 1908-as megjelenését követően – 100 évvel ezelőtt – 1912. december 28-án alakult meg Budapesten a Magyar Cserkészszövetség. Az alapításnál olyan nagy formátumú személyiségek bábáskodtak, mint Sík Sándor, a piarista költő pap-tanár, valamint gróf Teleki Pál, a tragikus sorsú miniszterelnök. Az alapítók ekkor fogalmazták meg a baden-poweli elvek mentén a magyar cserkészlet 10 törvényét. A 10 cserkész-törvény pedagógiai remekmű, amely úgy szab irányt, úgy nevel, hogy egyik paragrafusa sem tilt. *„A cserkész egyeneslelkű és feltétlen igazat mond, a cserkész híven teljesíti kötelességeit, amellyel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik, a cserkész ahol tud, segít...”* – csupa-csupa iránymutatás.

Az első világháború után az újjáéledő mozgalom részeként egyházmegyéink területén 1920. május 18-án alakult meg a Nyugat-magyarországi Cserkész Szövetség. A szervezet különös módon a Magyar Cserkészszövet-

ség részeként működött már 1920-tól, de azon belül jelentős autonómiával bírt. 1922-ben pedig a szövetségbe beolvadva a Magyar Cserkészszövetség III. kerületeként működött tovább.

A III. kerület különösen is bírta az Egyház támogatását. Gróf Mikes János mind anyagilag, mind pedig lelkiében minden lehetőt megtett, hogy a mozgalom elterjedjen. Répceszentgyörgyi birtokát gyakran engedte át a cserkészeknek táborozás vagy egy portya céljára. Jó barátja, Almásy László, az angol beteg, valamint Lingauer Albin, a püspökkel akkor már jó kapcsolatot ápoló helyi sajtócézar, illetve Szendy László teológiai tanár teljes mellszélességgel, s minden rendelkezésükre álló eszközzel a szerveződés mellé álltak.

A cserkészletet nem egyszerű ifjúságnevelő mozgalomnak fogták fel, jóval többet jelentett ez akkoriban. Szendy László 1935-ben az akkor elmaradottnak számító zalai területre, Göcsejbe szervezett mozgótáborát a 387. Szily János Cserkészcsapat öregcserkészeinek. A Szily János Cserkészcsapat akkoriban a papnevelő intézet csapata volt, javarészt kispapok alkották. A mozgótáborát Szendy azzal a kimondott céllal szervezte meg, hogy a „kispap-cserkészek” táborozás alatt „hasznos

ismereteket szerezzenek maguknak annak a népnek körében, melynek talán egykor lelkipásztorai lesznek.”

Az augusztus 6-a és 15-e közti mozgótábor során a kispapok komoly néprajzi, vallási, szociológiai és művészettörténeti kutatómunkát végeztek, s munkájukat tudományos igényességgel még 1935-ben publikálták is.

Pár évtizeddel később az 51. Sík Sándor Cserkészcsapat tagjai a '90-es évek vége felé újból megtették Szendy László és cserkészeinek útját. Így téve gyakorlatilag is magukévá a nagy elődök szellemi hagyatékát.

A Magyar Cserkészszövetség alapításának 100. évfordulója alkalmából a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár, valamint a Magyar Cserkészszövetség III. kerülete a közeljövőben emlékkonferenciát szervez, tisztelegve ezáltal azok előtt az egyházi, s világi cserkész-elődök előtt, akiknek élete a jelen korra nézve is példa.

[Pál Ferenc]

A Sík Sándor cserkészcsapat csapatotthonának alapkövetétele Szombathelyen 2010. április 18-án

Lord Baden-Powel (1857–1941), a cserkészlet megalapítója

Csillag után

Babits Mihályról nem könnyű néhány mondatos bevezetőt írni. Az egykori fogarasi tanárból tehetsége, műveltsége révén hamar a Nyugat első nemzedékének egyik legmeghatározóbb személyisége lett. A lapnál később már főszerkesztőként dolgozott – az ő halálával szűnt meg a folyóirat 1941-ben –, a Baumgarten-díj kurátoraként pedig komoly irodalmi hatalommal rendelkezett. A világirodalom számos alkotását eredeti nyelven olvasta, műfordítóként is elsőrangút alkotott, tudós poéta voltát bizonyítja *Az európai irodalom története* című munkája is. Utolsó éveit meghatározta súlyos gégebetegsége, ebből fakad *Balázsolás* című verse. Kései költészetének ismert írása egy ótestamentumi parafrázis, a Jónás könyve, illetve az ahhoz kapcsolódó *Jónás imája* című lírai műve.

Decemberi számunkba Babits Mihálytól választottunk verset.

Babits Mihály

CSILLAG UTÁN

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarok...
Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavarog.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot,
s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.
Ó, ha most mindent itthagynék,

mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!

Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.

Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a váám.

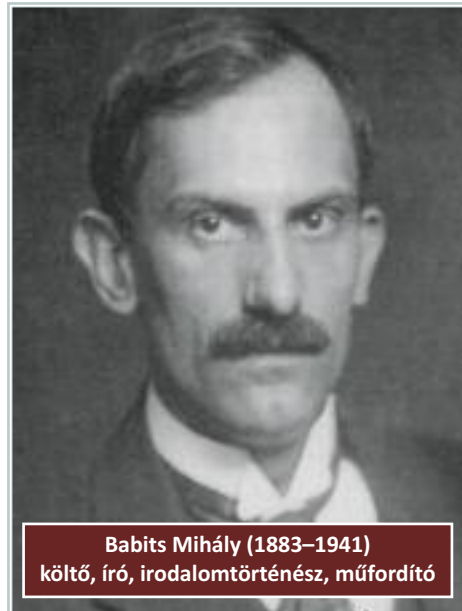
„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a váamos rám.

„Tömjéned meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni.”

Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsuszom:
arany nélkül, tömjén nélkül
érvék hozzád, Jézusom!

Jaj, és mire odaérvék,
hova a csillag vezet,
te már függnél a kereszten,
és a lábad csupa seb,
s ahelyett, hogy bölcsöd köré
szórják tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirrhámmal,
keserűszagu mirrhámmal,
kenném véres lábadat.

Babits versének gondolatmenetét nem töri strófákra, de a forma fegyelmezett, kétütemű 8-as és 7-es sorok váltakoznak félrímmel. Az első mondat a versindító alaphelyzet, a fájdalom-melankolikus költőt látjuk szobájában. Ebből a hangulatból emeli ki a külvilág egy apró jele, a reményt adó „ígéretes” csillag látványa. A harmadik mondattól a vers a képzelet világába

Babits Mihály (1883–1941)
költő, író, irodalomtörténész, műfordító

vált át, a feltételes mód lesz uralkodó. A napkeleti bölcsék módjára elinduló XX. századi zarándok (a gépkocsi is már Babits korára utal) útját azonban határőrök, vámosok akadályozzák, akik megfosztják aranyától, tömjénjétől, s mint afféle csempésznek, veszélyek közepette kell „átcsúsznia” a határokon. Nem is ér oda a kised Jézushoz, mint két évezreddel korábbi társai. A vers zárata megdöbbenő. A vándor harminchárom év késlekedés után pillanthatja meg Jézust, immár a keresztfán, földi életének nem a kezdetén, hanem végső pólusán, s a határon átmentett mirhával teszi tiszteletét nála.

Babits ismét remeket alkotott, kitűnő arányérzékkel, jól kiszámított, hatásos zárással. Tehetségét életében és halála után is tisztelet övezte, az Újhold nemzedéke is az ő nyomdokain indult.

[Szauer Ágoston]

„S lám, a csillag, amelyet napkeleten láttak,
vezette őket, míg végre meg nem állt a hely fölött,
ahol a gyermek volt.” (Mt 2,9)

Brenner Jánosra emlékezve

Szörnyű tragédia híre borította gyászba a Brenner család életét 1957. december 15-én. Brenner János rábakethelyi káplán meggyilkolásának híre azonban nemcsak a közvetlen családot rázta meg, hanem mindazokat is, akik hallottak a brutális gyilkosságról, mert minden jóérzésű ember megérezte, hogy a tragédia hátterében a kommunista államhatalom áll, annak ellenére, hogy próbálja magáról elterelni a gyanút.

János atyának egy „bűne” volt: szeretete hivatását, és semmilyen áldozattól sem rettent vissza, amit a rábízottakért kellett meghoznia. Akik ismerték, mind elismeréssel beszéltek róla, mert minden emberhez volt egy-egy bátorító, jó szava. Fiatal, sportos, vidám emberként sokat fáradozott az ifjúság nevelésével. Az életében megmutatkozó evangéliumi szellemiségnek köszönhetően sokan hallgattak rá, és nem féltek megvallani hitüket. Ez természetesen nem tetszett az ateista államhatalom képviselőinek, és elhatározták vesztét. 55 évvel ezelőtt, december 14-éről 15-ére virradó éjszaka 32 késszúrással brutális módon megölték.

Úgy gondolták, hogy ezzel megrémisíthetik a Katolikus Egyház papjait és híveit. Voltak, akik megijedtek, de a többség inkább megerősödött hitében, mert egy vértanú vére megöntözte hitük magvetését. Erről nyíltan nem beszélhettek a '89–90-es politikai változásokig, de utána vulkánként tört elő belőlük a vágy, hogy a meggyilkolt papot minél előbb a szentek között tisztelhesék.

Pár év múlva megindították a kanonizációs eljárást, amelynek két fő szakasza van, egy egyházmegyei és egy római szakasz. Hosszú évek szorgalmas munkájával elkészült az a több ezer oldalas anyag, amely magában foglalta a meghallgatott tanúk visszaemlékezéseit, János atya írásait, a történelmi, teológiai bizottságok véleménye-

it, amelyek mind alátámasztották, hogy Brenner Jánost a hitéért, bátor helytállásáért ölték meg.

2008-tól ez az elkészült anyag Rómában van a Szenttéavatási Ügyek Kongregációja előtt, 2011 tavaszán elkészült az ún. *Positio*, amely nem más, mint a kongregációhoz érkezett több ezer oldalas anyag feldolgozása és egy kötetben való összeállítása, amely világosan bizonyítja Isten szolgája Brenner János vértanúságát. Ezután még több bizottságnak is át kell néznie ezt a dokumentumot, hogy az eljárás végén a pápa elé kerülhessen véleményezésük, hogy ő döntsön személyesen a boldoggá avatásról.

Ahogy látjuk, egy boldoggá vagy szentté avatási ügy mögött rengeteg munka és vizsgálat áll, mert az Egyház teljesen meg akar győződni a boldoggá avatandó életszentségéről, az erények hősi fokon való gyakorlásáról vagy éppen a hitért vállalt vértanúságról. Ezt a hosszú és sok energiát felemésztő munkát egyedül csak a buzgón végzett imádság tudja segíteni. Most, a vértanúság 55. évfordulója alkalmából erősítsük meg elhatározásunkat, hogy minden nap imádkozunk egyházmegyéink vértanú papjának, Brenner János atyának mielőbbi boldoggá és szentté avatásáért.

[Déri Péter]

Brenner János (1931–1957)
vértanú sorsú áldozópap

szent Márton Élete

Márton még a sátán megtérését is kívánja

Egyházmegyéink szülöttének és védőszentjének életrajzát Sulpicius Severus (363 k. – 420 k.) írta meg „*Vita Martini*” (Szent Márton élete) címen. Rovatunkban ebből közlünk részleteket.

Az ördög, amikor ezerféle ártó szándékú mesterkedéssel próbálta a szent férfiút becsapni, gyakran a legkülönbözőbb formákban mutatkozott előtte. Megtörtént, hogy Jupiter vagy legtöbbször Merkur alakjában, gyakran meg Venus és Minerva formáját magára öltve jelent meg neki. Márton a kereszt jelének és az imádságnak a segítségével mindig félelem nélkül védekezett ellene. Sokszor hallani is lehetett a szidalmakat, amint az ördög sértő szavakkal gyalázta, ő azonban, jól tudva, hogy mindez hiábavalóság és hazugság, meg se rendült a vádak hallatán.

Voltak testvérek, akik arról tanúszkodtak, hogy hallották, amint az ördög gyalázó szavakkal szidalmazta, hogy miért fogadott vissza a monostorba olyan megtérő testvéreket, akik egykor különböző tévtanokhoz csatlakoztak, s elvesztették a keresztiség kegyelmét, és el is sorolta bűneiket. Márton, a sátánnal keményen szembeszállva, azt felelte neki, hogy a megtéréssel megjobbított életünk által megtisztulunk a régi vétkektől, és ezért az Úr irgalma folytán fel kell oldozni azok bűneit, akik felhagytak a vétkekkel. Az ördög azonban elmentmondott, mert szerinte nem helyénvaló megbocsátani a bűnösöknek, hanem azt, aki csak egyszer is vétkezett, az Úr nem részesítheti semmiféle irgalomban. Mondják, hogy Márton erre ezen szavakkal kiáltott rá: „Hogyha te, nyomorult, felhagynál az emberek üldözésével, és megbánnád tetteidet legalább most, amikor közel van az ítélet napja, én igazán bízva az Úr Jézus Krisztusban irgalmat ígérnék neked.” Ó, mily szent, az Úr jóságába vetett bizalom ez! Mégha nem is volt hatalma arra, hogy megvalósítsa, de megmutatta lelke szelídségét.

O Holy Night

Az *O Holy Night* (franciául *Cantique de Noël*) egy karácsonyi dal, melynek zenéjét Adolphe Adam szerezte 1847-ben. A verset Placide Cappeau írta egy pap kérésére.

Angol szövegét John Sullivan Dwight unitárius lelkész írta Cappeau francia szövege alapján 1855-ben. A dalt először 1847. december 24-én Emily Laurey adta elő Roque-maure-ban, Franciaországban.

A dal franciául és angolul is Jézus születéséről és a megváltásról szól. A dalt számos híres énekes feldolgozta. Angol nyelvterületen ez a karácsonyi ének hasonló helyet foglal el, mint nálunk a *Stille Nacht*.

1906. december 24-én Reginald Fessenden kanadai feltaláló elindította az első AM rádióadást. Először az *Ombra mai fu* fonográffelvételét játszotta le, majd ő maga előadta hegedűn az *O Holy Night*-ot, és az utolsó versszakot el is énekelte. Így ez lett a második dal a világon, amit rádióban játszottak le.

Hivatalos magyar fordítása e szép karácsonyi éneknek nincsen, de egy fordításrészletet itt is olvashatunk. A videó megosztó portálon sokféle változatban hallhatjuk.

Ó, szentséges éj,
a csillagok fényesen ragyognak!
Ezen az éjszakán ünnepeljük a mi drága

Megváltónk születését.
Epedve vártuk, hogy valaki elfedje
a világban a bűnt, s a rosszat,
Míg el nem jött Ő,
s lelkünk fellélegezhetett.
Reménytelen izgatottság, a fáradt világ
végre örvendezhet,
Mert új, dicsőséges hajnalra ébredünk.

Refrén:

Térdedre hullj, és halld, mit mond
az angyal, ezen a szent éjjelen!
Ó, az éjszaka, mikor Krisztus
a világra jött!
Ó, isteni éjszaka, ó, éj, ó, isteni éj!

*O holy night, the stars are brightly shining;
It is the night of the dear Savior's birth!
Long lay the world in sin and error pining,
Till He appeared and the soul felt its worth.*

*A thrill of hope, the weary soul rejoices,
For yonder breaks a new and glorious morn.
Fall on your knees, O hear the angel voices!
O night divine, O night when Christ was born!
O night, O holy night, O night divine!*

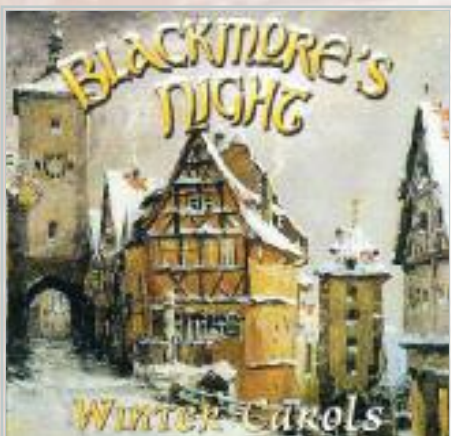
*Led by the light of faith serenely beaming,
With glowing hearts by His cradle we stand.
So led by light of a star sweetly gleaming,
Here came the wise men from Orient land.
The King of kings lay thus in lowly manger,
In all our trials born to be our Friend!
He knows our need—to our weakness is no stranger.
Behold your King; before Him lowly bend!
Behold your King; before Him lowly bend!*

*Truly He taught us to love one another;
His law is love and His Gospel is peace.
Chains shall He break for the slave is our brother
And in His Name all oppression shall cease.
Sweet hymns of joy in grateful chorus raise we,
Let all within us praise His holy Name!
Christ is the Lord! O praise His name forever!
His pow'r and glory evermore proclaim!
His pow'r and glory evermore proclaim!*

LEMEZAJÁNLÓ

Karácsonyi rock

Megszokhattuk, hogy egyes popzenekarok december környékén – inkább üzleti, mint művészi indíttatásból – gyakran giccsbe hajló

karácsonyi dalokat, lemezeket dobnak piacra. Rövid ajánlónkban nem ezekből, hanem a progresszív rockzene évtizedek óta elismert előadóinak klasszikus karácsonyi dalokat, zenéket feldolgozó albumai közül válogatunk.

A Yes együttes „angyalhangú” énekese, Jon Anderson 1985-ben *3 Ships* címmel jelentkezett szép karácsonyi összeállítással, a zenekar billentyűsének, a több keresztény lelkületű albumot is megjelentető Rick Wakemannek pedig *Christmas Variations* lemeze nyújt érdekes hallgatnivalót.

A rock történetének másik meghatározó zongoristája, szintetizátorosa, a komolyzenei feldolgozásairól is híres Keith Emerson *Christmas Albuma* szín-

tén figyelmünkre méltó. A billentyűsök sorában Jordan Rudesst említjük még a Dream Theaterből *Christmas Sky* albumával.

Sokan ismerhetik a kelta népzenei hatásokra is építő Jethro Tullt, élén a zeneszerző, fuvolista, gitáros, énekes Ian Andersonnal. 2003-ban megjelent *Christmas Album* című kiadványuk borítója olyan, akár egy hangulatos karácsonyi képeslap.

A Deep Purple egykori szólógitárosa, Ritchie Blackmore évek óta feleségével készíti a régizene bűvöletében fogant, jellemzően akusztikus lemezeket. Formációjuk neve *Blackmore's Night*, *Winter Carols* című, 2006-os lemezüket ajánljuk a karácsonyfa alá.

Charles Dickens: Karácsonyi ének

Dickens 1843-ban írta a művet, ami megjelenése óta töretlen népszerűségnek örvend. Nagyon igazságosnak érezzük, és örömmel vesszük a megnyugtató befejezést. Feltétlenül el kell olvasni!

A történet főszereplője Ebenezer Scrooge, az uzsorás, a lelketlen milliomos, aki utál minden szépet és jót, a karácsonyi ünnepeket és annak készülődését pedig egyenesen gyűlöli.

Egy karácsony éjjelen három szellem látogatja meg őt egymás után. Az első, az elmúlt karácsony szelleme Scrooge gyermekkorát idézi fel, elmúlt karácsonyait, és egyben megmutatja azokat az eseményeket, amik Scrooge jellemének kialakulásához vezettek. A jelen karácsony szelleme megmutatja neki unokaöccse, Fred és alkalmazottja, Bob Cratchit otthonát. A harmadik, a jövő karácsony szelleme megmutatja Scrooge-nak, milyen lesz a jövő, ha nem változtat viselkedésén. Ez a szellem a legfélelmetesebb, külseje a „nagy kaszást” idézi fel. Scrooge nagyon megváltozik az átélt élmények hatására.

Két részlet a műből:

Fred, Scrooge unokaöccse így nyilatkozott: „Csak azt akartam mondani, hogy öreg, rigolyás nagybátyám azáltal, hogy nem szeret minket és nem barátokoz velünk, csak kellemes óráktól fosztja meg magát. Én a

magam részéről minden karácsonykor megkísérlem, hogy békejobbot nyújtsak felé, akár tetszik neki, akár nem; őszintén szólva: sajnálom az öreget. Felőlem kigúnyolhatja a karácsonyt, amíg csak él, mégis úgy hiszem, hogy ha minden évben mosolygó arccal elébe állok és üdvözlöm, csak javul valamelyest a véleménye a szeretet ünnepéről.”

Scrooge a jelen karácsony szelleme segítségével Cratchit otthonába lát be karácsony este:

„Boldog karácsonyi ünnepeket mindnyájaknak, drágáim, mondta most Bob Cratchit. Isten segítsen valamennyiünket! – A jó Isten áldása legyen mindnyájunkon – mondta a kis Tibi.

A kicsi szorosan odahúzódott apja mellé. Bob tenyerében tartotta a kis sima kezecskét, mintha nem akarná elengedni. Nagyon szerette és féltette ezt a kis nyomorék gyermekét.

Scrooge elgondolkozva sütötte le szemét, és csak arra figyelt fel, amikor a nevét hallotta.

– Scrooge úr egészségére – mondta Cratchit. – Az ő egészségére, akinek ezt a szép ünnepi estét köszönhetjük.

– Valóban neki köszönhetjük! Volna csak itt! – mondta Cratchitné asszony haragra gyúlva. – Majd megtanítanám arra, hogy mi a karácsony. – Drágám – mondta Bob –, a gyerekek előtt ne beszélj így. No, meg karácsony este van!”

2009-ben a regényt animációs filmre is feldolgozták.

D. Bence Erzsébet Bársonyos

Bársonyba süppedő advent vasárnapjain körberajzolom aurád felpuhult szilánkjait.

A gyertyák szelíd illatával ellillannak magányba feledkezett tétova félelmeink.

Gyémántból szőtt szúzi varázssal távolok üzennek:

mennyei Kisdéd születik!

Advent bársonya felett

áldva csengnek

a boldog várakozás

szent harangjai.

A fehér, kihűlt ujjunkra fonva

Belépőnk léssz az égi honba.

Fehér a hold

Fehér a Hold.

Kitisztult lélekkel

borulok a jászol elé.

Hópelyhek táncával,

szívünk tiszta nászával

készítem lelkem a találkozásra.

Fehér a Hold.

Fejfádat csókolja a dér.

Ködruhába dermedt a világ,

de odabenn

csillagszóró-eső,

gyertyaláng varázs.

Fehér a Hold.

Zúzmara takarja

drága lépteidet mára...

De veled Jézuskám

újra születtem, és

ablakot nyitok a világra.

Fehér a Hold.

Szíved szúzi fénye

bevilágítja jászolod.

Odakinn már oszlik a köd,

mindenki Téged köszönt,

a Hold is fehérbe öltözött.

AZ OLDALAKAT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
SALAMON VIKTÓRIA, SZAUER ÁGOSTON

„...Hiszek Jézus Krisztusban, az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban; aki fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától...”

A Jézus Krisztusba vetett hit az egész kereszténység, az Egyház, a keresztény élet és a teológia központi kérdése, ezért hangsúllyal írunk Jézus Krisztus személyéről és megtestesüléséről ebben a cikkben.

Krisztus természetes fiúságáról szól ez a hitcikkely. Természetes fiú az, aki attól született, akinek fiának nevezzük. A fiúság egy olyan viszony, amely arról tanúskodik, hogy élő ered (születik) az éltől a természet hasonlósága szerint. Fogadott fiú pedig az, akit a fiú helyére fogad valaki, akinek nem fia, akitől nem született. A fiúvá fogadás (adoptálás) idegen személynek a természetes fiú helyére való fogadása. Ezek a fogalmi tisztázások segítenek minket abban, hogy pontosan értsük hitünk titkát Jézus személyével kapcsolatosan.

Jézus Krisztusnak, aki igaz Isten és igaz ember, kettős születése van: egy öröktől fogva való, amellyel az Atya Fia, és egy időbeli, amellyel Máriának a fia. Ilyen értelemben két fiúság van Krisztusban. Ez a hitcikkely erről a két születésről és két fiúságról szól.

Amikor Krisztusnak az Atyához való viszonyát vizsgáljuk, akkor azt állítjuk, hogy *Krisztus, mint Isten, az Atya természetes Fia és Krisztus, mint ember is az Atyának természetes és nem fogadott Fia*. Ilyen értelemben nem különböztünk meg Krisztusban az Atyával való kapcsolatát tekintve két fiúságot, természetet és fogadott fiúságot. Krisztus, mint ember is az örök Atya természetes Fia. Krisztust semmilyen értelemben sem lehet Isten fogadott Fiának nevezni. A Szentírás olyan neveket ad Krisztusnak, melyek őt szoros és igazi értelemben vett Fiúnak nevezik, azaz Krisztus az Atya természetes Fia (vö. Jn 3,16). Az egyházatyák szerint a fiúságot ugyanis nem a természetről, hanem a személyről állítjuk, Krisztus-

ban pedig egy személy van és ez az isteni személy, az Ige, az Atya Egyszülött.

Jézus Krisztus időbeli születése a Szentlélek közreműködésével Szűz Máriától történik az idők teljességében (vö. Gal 4,4). Isten úgy ment meg minket – másképp is megtehetné –, hogy közénk költözik, velünk lesz, egy lesz közülük, mindenben hasonlóvá lesz hozzánk (vö. Fil 2,7), a bűnt kivéve. Ez a karácsony valódi üzenete és Isten új neve: „*Emmanuel*”.

Azt állítjuk, hogy Krisztus a megtestesülésben emberi természetet vett magára. Mindaz, ami az emberi természetnek a lényegéhez hozzátartozik (a bűn nem!), ami az emberi természethez szükséges, amire az emberi természet képes, az mind megtalálható a megtestesült Igében. Jézus igazi születés útján, az emberi fajtól származott, igazi emberi lelke és igazi teste volt, velünk, emberekkel egylényegű volt. Az Egyház összes hitvallása Jézusról, mint valódi emberről tesz tanúságot (egyidejűleg Krisztust igaz Istennek is mondják ezek a hitvallások). (Lásd a khalkedóni, a viennei zsinatokat!) Az Újszövetség határozottan tanúskodik Jézus emberi életéről, emberi cselekedetéről és mindarról, ami Jézus történetében megvalósult. Arról is tanúskodik az evangéliumi beszámoló, hogy Jézus testét az emberi fajból születés útján kapta, valamint arról, hogy emberi lelke volt. Az egyházatyák hangsúlyozzák, hogy Jézusnak emberi természete, teste-lelke azért volt különösen fontos, mert ezáltal váltotta meg a konkrét valóságos embert.

Többféle advent van. Volt egy, amire a világ keresztény fele úgy emlékezik, mint a beteljesült történelemre. Ez akkor volt, amikor a Megváltót várták. Mi pedig egy második adventben vagyunk. A Megváltó újbóli visszajövetelét várjuk.

Mivel személye szerint Jézus Isten, Máriát Istenszülőnek vagy Istenanyának nevezzük

És e két eljövétel között élünk és éljük meg az Úr 2012. évi adventjét és közénk jövetelét.

Isten most is, ismét jön, nem albérlőnek jelentkezik be nálunk, és nem is futó látogatást ígér. Otthont keres közöttünk és bennünk. Kérdemelhettelen bizalom, hogy Isten szállása lehetünk (minden szentáldozásunk ezt a nagy lehetőséget kínálja nekünk).

Isten a megtestesülésével elkötelezte magát az ember mellett, minket választott, hogy mi is elköteleződjünk mellette és benne éljünk. Isten annyira megértette az ember sóvárgását, hogy „*részesülhetünk annak istenségében, aki kegyesen részese lett a mi emberségünknek...*” (A szentmise liturgiája). Isten irántunk való végtelen szeretete konkrétá lesz a liturgiában. Isten úgy dönt, hogy bennünk kíván lakozni, élni. Istennek ez a szakadatlan közeledése volna a szentáldozásaink igazi értelme. Láthatjuk a Jézusba vetett hitvallás ezen soraiban, hogy Isten nem takarékoskodott önmagával, akkor mi sem taktikázhatunk, és nem spórolhatjuk ki önmagunkat a liturgiából, az ünnepből.

[Dr. Németh Norbert]

Lelkivezető

Morlin Imre jezsuita atya (1917–2003) a II. világháborúban megjárta az orosz frontot, később Budapesten megsebesült, és fogságba esett. Szibériából 1947-ben szabadult. 1981-től 1990-ig a magyar jezsuita rendtartomány vezetője volt. Számos lelkigyakorlatot vezetett, tanította a hozzá fordulókat hitről, lelki életről, istenszeretetről. Alábbi rovatunkban Morlin Imre atya lelki étellel kapcsolatos gondolatait olvashatják.

A lapvető beállítottságunk legyen: vállalni az életet, ezt az életet, az ilyen életet, amely most a mi sorsunk. Megértem, hogy vannak, akik hamarabb szeretnének Szent Pál szavaival élve – „föloszlani és Krisztussal lenni”, de az Úr még sok alkalmat akar adni nekünk az érdemszerzésre, s ki tudja, hány lélek üdvösségének szolgálatát akarja ő még ránk bízni.

Legyünk tehát önzetlenek. A szeretet miatt vágyódunk arra, hogy már az Úrnál legyünk, ugyancsak a szeretet miatt szívesen maradunk, hogy segíthessünk az Úrnak az emberek üdvössége szolgálatában.

A választás nem könnyű feladatának megoldására is segít a szentignáci lelkigyakorlat. Először azzal, hogy elem tárja, és beláttatja velem az alapvető normákat, szempontokat és motívumokat, amelyek a helyes választásra segítenek,

aztán az akaratot is készíti arra, hogy a választás ne csak beteljesületlen óhaj maradjon.

Az akarat edzése fontos. Kis dolgon kell elkezdni. Először talán semleges dolgokon, olyanon, ami nem hiányzik, ha elhagyom, vagy nem esik nehezemre, ha megteszem, pedig nem kényszerít erre semmi. Magam döntök így, és megteszem.

Szeretne egy „jól használható” lelki tükröt. Felhívom figyelmét arra, hogy az Újszövetség erkölcsi parancsa nem a Tízparancsolat, hiszen az még – a második kőtábla különösen – a nem keresztényeknek is kötelező. Szépen nézünk ki, ha az Újszövetség megváltott embere, vagyis Isten gyermeke még azzal küszködne, hogy öl, lop, házasságot tör, hazudozik.

Az Újszövetség erkölcsi törvénye a Hegyi beszéd – Mt 5-6-7. fejezetében. Azt tanulmányozzuk imádkozva, azzal szembesítjük magunkat. A Hegyi beszéd alapján össze lehet állítani a lelki tükröt. Ez a munka segít majd erkölcsi nézeteinknek letisztításában azzal, hogy magasztos életeszményt állít a lélek elé. Ennek elérésére vágyódnunk és törekedni fog a lélek már csak azért is, mert az rajzolta elé, akit szeret.

Csüggedésről pedig szó nem lehet. Annak jó ellenszere a pihenésen kívül az, ha rendszert alakítunk ki a napjainkban. Ez megvéd attól, hogy a partalan és haszontalan beszéd és tevékenység lázában éljünk. Szeretettel üdvözlö: Imre atya

A LELKIPÁSZTOR VÁLASZOL

Zavaró perselyezés

Miért a felajánlás alatt perselyezünk? A szentmise e részében számomra zavaró a perselyezők mozgása és a pénzcsergés.

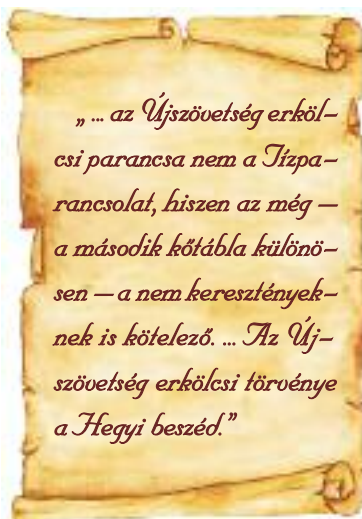
A szentmise liturgiájában minden szolgálatnak meghatározott rendje és szerepe van. A felajánlás során a hívek adományait ajánljuk fel Istennek. Ez a mi részünk Krisztus áldozatában, így lesz az áldozatunk Krisztus áldozatával közös áldozattá.

Az egyetemes könyörgések befejeztével kezdődik az adományok előkészítése. A nyugati liturgia ősidők óta ismerte a felajánlási körmenetet. Ennek során a hívek adományait vagy maguk a hívek, vagy a segédkezők hozták körmenetben az oltárhoz. A nép adományul kenyeret és bort hozott, de más dolgokat is fel lehetett ajánlani (pl. gyertya, gyümölcs, ünnepi kenyér). Ezek az egyéb adományok nem változnak ugyan Krisztus Testvévé és Vérévé, de az áldozatbemutatás részét képezik. A kenyeret és a bort az oltárra, a többi adományt az oltár melletti alkalmas helyre (pl. felajánlási asztalkára) teszik.

A XI. századtól került egyre inkább előtérbe az adományok pénz formájában történő felajánlása. A felajánlási körmenet egyre inkább háttérbe szorult, s már nem a hívek hozták adományaikat az oltárhoz, hanem segédkezők gyűjtötték össze az immár pénzádományokat.

Ennek meghatározott időben kell történnie. Az egyetemes könyörgések befejezésétől kezdődően a miséző pap „Imádkozzatok, kedves testvéreim...” felszólításáig. Tehát a perselyezésnek akkor és ott van a helye. Ha ezalatt minél többen bekapcsolódnak a „felajánlási énekbe”, úgy talán kevésbé zavaró a pénzcsergés. S végül hadd idézem az egyik búcsújáróhely sekrestyésének megjegyzését: „Ha mindenki megtehetné, hogy papírpénzt dobjon a perselybe, akkor nem is csörögne, meg könnyebb is lenne az én izületes kezeimnek a perselyezés!

[Mikolás Attila]

Kegyelmekben gazdag, áldott Karácsonyt kívánunk olvasóinknak!

*Az újévi első lapszáma az ünnepek miatt
a szokásosnál később,
2013. január 14-én jelenik meg.*

HUMOR

A skót kisfiú megkérdezi az apjától:

- Apa, mi lesz karácsonykor a fa alatt?

- Parketta, kisfiam.

• • •

Két feleség beszélget:

- Hallom, letartóztatták a férjedet.

- Hát igen, az idén túl korán kezdte meg a karácsonyi bevásárlást.

- Hogyan? Hiszen már majdnem karácsony van!

- Úgy értem, mielőtt még az üzlet kinyitott volna...

• • •

Két skót beszélget:

- Képzeld, az én feleségem születésnapja és a névnapja is karácsonyra esik.

- Nohát, micsoda véletlen!

- Dehogy véletlen! Mit gondolsz, miért pont őt vettem feleségül?

A szilveszteri buli már javában tart. Egy srác odamegy egy már jó ideje ücsörgő lányhoz:

- Veled nem táncol senki?

- Nem.

- Akkor feltennéd a virslit főni?

• • •

- Na, vadász úr, jól felültetett minket!

- Hogyhogy?

- Hát nem azt ígérte, hogy szilveszterre küld nekünk egy nyulat?

- Nem ment el? Pedig mennyire küldtem! Még a laccímüket is oda kiáltottam!

• • •

- A meghívottak közül egyedül csak ti nem jöttetek el a szilveszteri partinkra. Miért maradtatok távol?

- Mert a feleségemnek rossz volt a hangulata.

- És miért volt rossz a hangulata?

- Mert nem akartam magammal hozni.

• • •

- Hogy hívják Stallone dublőrjét?

- Pótszilveszter.

A Szentatya december havi imaszándékai

Általános szándék (Elvándorlók): Hogy az elvándorlókat az egész világon nagylelkűen és hiteles szeretettel fogadják, különösen a keresztény közösségek.

Missziós szándék (Krisztus, világosság az egész emberiség számára): Hogy Krisztus az emberiségnek úgy nyilvánuljon meg, mint a világosság, amely Betlehemből árad, és az Egyház arcán tükröződik.

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye kiadványa

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Salamon Viktória • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/1 • 2012. november • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.